
Η ΣΚΗΝΗ

Βγαίνουν κάποιοι μαθητές από το σχολείο. Συνεχίζουν τις μελέτες. Βγαίνει κι ο Σωκράτης επιθεωρώντας και συνομιλώντας.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μα την Αναπνοή, το Διάστημα και τον Αέρα,
δεν έχω ξαναδεί άνθρωπο τόσο χωριάτη,
τόσο χοντροκέφαλο, άχρηστο και ξεχασιάρη.
Πας να του μάθεις κατιτίς, κάτι παιδαριώδες,
κι αυτός το ξεχνάει προτού καλά καλά το μάθει!
Για να τον φωνάξω όμως να βγει έξω στο φως...
Έεπ! Στριμούρας!
Πάρε τα στρωσίδια σου και δεύρο έξω!

Ο Στριμούρας εμφανίζεται από το υπόγειο.

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Έφτασεε! Άργησα λιγάκι,
δε μ' αφήνανε οι κοριοί να φύγω απ' την παρέα τους.

Ξύνεται βιαστικά.

ΣΩΚΡΑΤΗ Καλά, καλά, άσ' το τώρα κάτω αυτό και δώσε βάση.

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μάλιστα!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Για πες μου το λοιπόν, τι θα 'θελες να μάθεις πρώτα απ' όλα όσα δε
σκαμπάζεις; Μήπως σχετικά με τα μέτρα, τους ρυθμούς, ή περι
στιχουργίας;

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Για τα μέτρα, βέβαια. Ακόμα καβγαδίζουμε μ' έναν μπάρμπα μου για
ένα χωράφι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Δεν εννοώ αυτά τα μέτρα... Λέω, ποιο σου φαίνεται ωραιότερο από τα
ποιητικά μέτρα: ο ίαμβος ή ο τροχαίος;

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τον πρώτο κύριο δεν τονε ξέρω, άρα ο δεύτερος μου φαίνεται
συφερότερος...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μα τι μπούρδες μού λες;

- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Για βάλε με το νου σου, πόσο συμφέρει να έχεις μέσο στην Τροχαία...
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ου να μου χαθείς, στούρναρε, τενεκέ ξεγάνωτε! Βρε άσχετε, αν μάθαινες τα μέτρα, γρήγορα θα ξεσκόλιζες μετά τους ρυθμούς...
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μπα; Και θα μου δώσουνε οι ρυθμοί σου ψωμάκι;
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Πρώτα πρώτα, είναι θέμα κομψότητας μέσα σε μια συντροφιά, να ξεχωρίζει κανείς με άνεση τους ρυθμούς, ποιος είναι ο ανάπαιστος και ποιος ο δάκτυλος...
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Το δάχτυλο;
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ακριβώς!
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μα αυτό το ξέρω!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Πες μου τον λοιπόν!
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μα το δάχτυλο δεν ξέρω; Νά το!

Δείχνει το μικρό του δάχτυλο και ξύνει το αφτί.

Και, να σου πω, πριν απ' αυτό, όταν ήμουνα πιτσιρικάς, ήξερα κι απ' αυτό...

Του δείχνει το μεσαίο δάχτυλο.

- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Α να χαθείς, ξετσιώπτε χωριάτη!
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μη μου τσαντίζεσαι, Σωκράτη μου, δε θέλω να μάθω τέτοια πράγματα...
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Αλλά τότε;
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μπορείς να μου μάθεις εκείνον τον άδικο λόγο; Αυτό θέλω!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ωραία, όμως πρέπει πρωτύτερα να μάθεις κι άλλα πράγματα, για παράδειγμα, ποια είναι τα αρσενικά ονόματα των ζώων.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τι, νομίζεις πως δεν τα ξέρω; Ωρέ μπας και με πήρες για χαμένο; Είναι το κριάρ', το τραί, το σκλι, το γρούν(ι)...

- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Βλέπεις τι παθαίνεις, ανόητε; Αποκαλείς «Γουρούνι» και το αρσενικό και το θηλυκό.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Α; Και πώς να τα λέω, για πες...
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Πώς; Θα τα λες τον ένα «χοίρο» και την άλλη «γουρούνα».
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Γουρνοπούλα! Μπράβο σου, βρε Σωκράτη, μα την Άγια Τσίκνα! Και μόνο γι' αυτό το μάθημα θα σου γεμίσω την καρδάρα βούτυρο!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Νά το αμέσως, κι άλλο λάθος! Λες «η καρδάρα», ενώ το πράγμα δεν είναι θηλυκό.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Και τι πρέπει να λέω; «Ο καρδαράς;»
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Όχι, διότι τα πράγματα δεν είναι ούτε αρσενικά ούτε θηλυκά, άρα είναι ουδέτερα: το καρδάρι.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μωρέ καλά λες... Και, δε μου λες: τους σερνικοθήλυκους κι αυτούς «ουδέτερους» πρέπει να τους λέμε;
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Εξαρτάται: κατουράει όρθιος ή καθιστός; Για έλα τώρα, ξάπλωσε πάνω στο στρωσίδι σου εδώ...
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Γιατί; Τι να κάνω;
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χαλάρωσε, πάρε βαθιές ανάσες και προσπάθησε να στοχαστείς καλά κάποιαν υπόθεσή σου.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Αχ, όχι, Σωκρατάκο μου, σε ικετεύω, όχι πάνω σ' αυτό... Αν πρέπει σώνει και καλά, άσε με και θα το στοχαστώ εγώ μια χαρά πάνω στο χώμα.
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Κάνε ό,τι σου λέω και δίχως αντιρρήσεις.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Ωχού, ο κακομοίρης, λόγο στους κοριούς θα δώσω σήμερα...
- ΧΟΡΟΣ Ξέκρινε τώρα και στοχάσου,
γυρόφερνε στο νου σου κάθε τρόπο
συμπύκνωσε κι ανάλυσε.
Κι αν τύχει σ' αδιέξοδο να φτάσεις,
μην καρτεράς, πήδα με δύναμη

κι απ' άλλο νόημα του νου σου ν' αρπαχτείς.
Κι ας ξεμακραίνει ο ύπνος ο γλυκός από τα μάτια...

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Αμάν! Αμάν!

ΧΟΡΟΣ Τι σου συμβαίνει, άνθρωπε, τι τρέχει;

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Χάνομαι ο καψερός! Με περπατάνε απ' το στρωσίδι κάτι κορέοι
δαγκανιάρηδες — ωχ! — και μου ματώνουν τα πλευρά, — ουχ! —
ρουφάνε την ψυχούλα μου, — ουάχ! — μου τραβάνε τ' απαυτά μου και
— ουουου — μου τσαπίζουνε τον πισινό. Άει... πάω χαμένος...

ΧΟΡΟΣ Μην κάνεις έτσι, γέροντα, μου σπαράζεις την καρδιά...

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τι θες να κάνω; Χάνω τα χαμπέρια μου, χάνω και το πετσί μου, τη ζωή
μου και τα τσαρούχια μου... Εσείς σφυράτε κλέφτικα κι εγώ πάω
καλλιά μου!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Δε μου λες, χαζεύεις; Θα θέσεις κανένα ζήτημα;

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Εγώ; Ναι, μα το Θεό.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Α, μπράβο! Και ποιο ζήτημα θα θέσεις;

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Αν οι κοριοί θ' αφήσουνε καμιά χαψιά από μένα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Άει χάσου, παλιοτενεκέ!

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μωρέ χάνομαι, δε λες τίποτα, κουμπάρε!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Άσε τα κουμπαριλίκια και κουκουλώσου!
Πρέπει ο νους σου να επιδιώξει την υπέρβαση και την αφαίρεση.

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Αχ, αλίμονο... να δούμε ποιος θα μου αφαιρέσει τα τσιμπούρια...

Κυλάει λίγη ώρα... Ο Σωκράτης ασχολείται με άλλους μαθητές.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Για να δω τώρα, τι θα γίνει με το γέρο...
Μα τι κάνει; Ε, τέτοιε, κοιμάσαι ή σκέφτεσαι;

ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Ε; Ποιος; Ναι, μάλιστα!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Κατάφερες να συλλάβεις τίποτα;

- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Έ; Όχι, μα την πίστη μου, τίποτα!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Μα εντελώς τίποτα;
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τίποτα, ...εξόν απ' το πουλί μου με τη δεξιά μου χούφτα!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Για κουκουλώσου πάλι εκεί μπας και σκεφτείς κάτι στα σβέλτα, άντε μπράβο!
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τι να σκεφτώ; Δε μου το λες εσύ, Σωκράτη;
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Εσύ πρώτα πρέπει να σκεφτείς και να μου πεις τι θέλεις.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Μα σου 'χω πει χίλιες φορές τι θέλω... Για τα χρέη μου, να μην πληρώσω τίποτα!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Εμπρός λοιπόν, κουκουλώσου πάλι και ακόνισε τη σκέψη σου σα λεπίδι, και δες το πράγμα σφαιρικά, κόψε κι εξέτασε σωστά.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Αχ! Τι τραβάω ο κακομοίρης!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Σουτ! Ανάσα! Κι αν κάπου βρεις εμπόδιο σε κάποιο νόημα, παράτα το και φύγε, πήγαινε σ' άλλο. Κι ύστερα πάλι ξεκίνα με το ίδιο και καλοζύγισέ το.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Ούί! Ούί! Σωκρατάκι μου, είσαι αστέρι!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Τι 'ναι, βρε γέρο;
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τώρανας γέννησα μια ιδέα α-φαι-ρε-τι-κό-τα-τη.
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Για πες μου τη να δούμε...
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Άκου και μου λες: Θα πληρώσω μια κατσιβέλα, με τα μαντζούνια και με τα ξόρκια της να ξεκρεμάσει το φεγγάρι. Μετά εγώ το αρπάζω, το τυλίγω μ' ένα τουλούμι σαν τουλουμοτύρι και το κρεμάω στο κελάρι.
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Και τι θα κερδίσεις;
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τι θα κερδίσω; Αν δε βγαίνει το φεγγάρι, δε θα πληρώνω ούτε τόκους ούτε χρέη.
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Πώς αυτό;

- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Γιατί οι πληρωμές γίνονται κάθε μήνα. Κι οι μήνες λογαριάζονται με τα φεγγάρια.
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Σωστά. Μα κι εγώ θα σου προβάλω κάτι δύσκολο. Πες ότι σου κάνουνε δικαστήριο για χρέη. Πώς θα ξεφύγεις; Λέγε.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Πώς; Πώς; Έλα μου ντε... Πρέπει να το σκεφτώ...
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Τώρα πρόσεξε, τη σκέψη σου μην την κρατάς φυλακισμένη. Άστηνε να τριβελίσει γύρω στον αέρα, σαν μπάμπουρας δεμένος απ' το πόδι.
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Απ! Σκαρφίστηκα τρόπο να τη σκαπουλάρω από τη δίκη, μου φαίνεται πως θα συμφωνήσεις.
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Για να τον ακούσω...
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Τα ξέρεις εκείνα τα γυαλιά, που τα 'χουνε οι γιατροί... Τα διάφανα, μωρέ, που ανάβουν τη φωτιά...
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Α, εννοείς τους μεγεθυντικούς φακούς;
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Α, να μπράβο! Λοιπόν, προσέχεις; Θα πάρω ένα τέτοιο μαραφέτι, κι όταν θα πάει να γράψει τη μήνυση ο δικηγόρος του αλλουνού, εγώ θα την έχω στημένη έξω απ' το παράθυρο, θα του στείλω με δαύτο στη χαρτούρα του τον ήλιο και θα σ' τονε κάνω μπουρλότο. Ε; Τι λες; Σωστός, ε;
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Πολύ ξύπνιο, μα τις επιστήμες...
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Ωρέ μανούλα μου, χαρά! Το γλίτωσα κιόλας το πεντοχίλιарο της δίκης!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Τώρα χωρίς χρονοτριβή, άρπαξε κάτι άλλο...
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Λέγε, λέγε, τι 'ναι;
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Πώς θα τα καταφέρεις να ξεγλιστρήσεις από δίκη με καταδίκη σίγουρη, όταν σου λείπονται οι μάρτυρες;
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Σβέλτα και πονηρότατα!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Σ' ακούω λοιπόν...

- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Κι εγώ σου λέω: Θα περιμένω στο δικαστήριο, κι όταν θα φτάσει η σειρά στον προηγούμενο, προτού φωνάξουν τ' όνομά μου θα την κοπανήσω και θα πάω ντουγγού να... κρεμαστώ!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Σαχλαμάρες!
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Ναι, άκου με που σου λέω... Άμα τα τινάξω εγώ, ας έρθει μετά όποιος κερατάς θέλει να με δικάσει!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Χαζολογάς μου φαίνεται! Α, φτάνει! Φεύγα! Δεν ασχολούμαι άλλο μαζί σου!
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Ωχ! Όχι, όχι! Σωκρατάκι μου, σε ικετεύω, μη!
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Αφού, βρε άχρηστε, ξεχνάς αμέσως ό,τι σου έχω μάθει... Ορίστε, πες μου: τι σου δίδαξα πρώτα;
- ΣΤΡΙΜΟΥΡΑΣ Στάσου τώρα, να δω... γιατί το πρώτο και το τελευταίο δεν τα πολυθυμάμαι, και το μεσαίο το ξέχασα... Μωρέ πώς το είπαμε εκείνο το μαραφέτι που κάνουμε το βούτυρο; Ωχού, μωρέ πώς το είπαμε; Πάντως τη γουρνοπούλα τηνε θ'μάμαι...
- ΣΩΚΡΑΤΗΣ Βρε δεν πας στον Οξαποδώ, κι ακόμα παραπέρα, γεροξεκούτη τζερεμέ!

Ο Σωκράτης με τους μαθητές του φεύγει. Απομένει ο Στριμούρας με το Χορό.